

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Szőchenyi-téren, a hádkapu fölött kimenet balra a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenként 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton dében. Ára évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

A nyilvántartási cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési díj

K. KÖZLÖNY

1865-dik évi folyamára.

Egészévre . . . 12 forint.

Félévre . . . 6 „

Évnegyedre . . . 3 „

Az előfizetési pénz kiadó Stein János közepütczei könyvkereskedésébe küldendő, hol a megrendelt példány pontos megküldéséről intézkedve van.

Politikai szemle.

Kolozsvár, január 14.

(D) A bécsi lapok határozottan hozzák most azon hírt, hogy az igazságügyi reform oetroyálása közvetlenül az uralkodó Felső legmagasb akaratából történt félre; a hivatalos lapok is most jó arczot csinálnak s ezen ügy jelenlegi állását örvedetes fordulatnak nevezik.

A mint azonban a „Botschafter“ből látszik, a kormány még sem akar lemondani minden szabályozásról; az említett lap azt írja, hogy az országgyűlés további intézkedése is az igazságügyben javítások történnék a nélkül azonban, hogy ez sértene a magyarok alkotmányos ünérzetét, avagy késleltetné az országgyűlés gyors összehívásának lehetőségét.

Hogy ezen feltételeknek a változtatások hogyan felelhetnek meg, azt a leendő intézkedésekből ítélni lehet. Annyi bizonyos, hogy a magyar igazságügyi ügyvitel sem késedelmesebb, mint az osztrák, a mennyire azt mi Erdélyben böven tapasztalhatjuk. Régi adóssági törvényeink ma már, midőn az ősiségre nincs tekintet, bizonyos rövidbb pörfolyamot követelnek, mint a mostani pörrendszert, s a végén ügyes és szorgalmas bíró kezei közt még a török primitív törvények alapján is gyorsabb igazságszolgáltatás történhetett, mint akár a napoleoni codex alapján illően nem képzett bíróságok által.

Ugy látszik csakugyan, hogy a Királyhágón túl mérsékelt szerek fuvnak, s a magyar országgyűlés lelkét nem akarják oetroyálással háborítani. De mikor lesz ez az országgyűlés?

Meglesz új búza zsegrére, a mint Magyarországon mostani korlátok „inter pocula“ mondotta, már pedig úgy látszik, hogy a lapok fontosságát tulajdonítanak annak, a mit gróf Zichy „inter pocula“ mond; legalább is a jobban értesülhet „Debatte“ ilyesmit gyanítást velünk, midőn idei II dik számában szóról szóra ezeket írja:

„Ha egykor a magyar patrioták azon kellemes helyzetbe jönnek, miképp arról gondolkozzanak, hogy tisztelőik s haláljuk maradó jelét minő alakban fejezzék ki, akkor bizonyos egy pohár kiállítására lenne a leginkább ajánlatos; kétszer hallatták már ő exelja politikai nyilatkozatát, s mind a kétszer „inter pocula.“ Egy lakomán, mely a napokban a Munch vendéglőben tartatott, s a melyben a kancellár ur is résztvett, fölkel s a következő toasztot mondá: „Mikor a magyar mezőkön új kévek fognak diszteni, akkor fog a magyar országgyűlés is összehívatni.“ Kívánjuk mindenesetre, hogy az országgyűlés kéve jobban ereszzenek, mint a hogy Erdélyben eresztett az ideigabnatérme, hol a kalászok nagyon üresek voltak, s a szük termés daczára is a termény piaci ára nagyon is alatt áll.

Mig Magyarországnak a fennebbi „inter pocula“ mondott jóslat után az arást kell várnia, az alatt Bécsben a Reichsrathban mindegyre csépelnek.

Ugy látszik, hogy a ministerium ellenében kezdett harcz nem a magyar és lengyel kérdéssel végződött, s a Reichsrath pénzügyi bizottsága oly fontos határozatot hozott, a mely a bir. tanácsnak a fennebbi kérdésekben hozott határozatával egyenlő színvonalon áll.

Midőn a bizottság a fogyasztási adó egyes tételeit tárgyalá, felállott gr. Vrines képviselő, kit a „Pesti N.“ vezérközkezője független s biggadt diplomátának s legmérsékeltbb politikusnak mond, a ki egykor osztrák követ is volt Hágában, s felállva az említett gróf indítványozá, „hogy az egész kiadási budgetet adják vissza a ministeriumnak, hogy az érett megvitatás s a pénzügyi bizottsággal való kiegyeztetés után a kiadások rovatában lehetséges, s az egyensúly által követelt megtakarításokat megtegye.“

Nagy volt a bizottság meglepetése a váratlan indítványon, a mely a többség pártosa által azonnal érvényre is jutott, és pénzügyminister Plener urat oly embarrasba hozta, hogy mit sem tudott egyebet szólni, minthogy ez indítványt a ministeri tanás elébe terjesztendi.

És ki tagadhatja, hogy a bizottmányok igazsága van, midőn a talterhelő rendszernek véget akar vetni s végre helyreállítani Austria hitelét, mely pénzügyi viszonyai még a vesztegető franciaia kormány rendszer eredményei előtt is megcsüggenlő kényt telen. Franciaország mostan folyó pénzügyi számolása szerint 1864-ben már a bevétel a kiadással egyensúlyban áll, 1865-ben pedig 18 milliónyi többletet fog aratni a következő évre, míg Austria, daczára annak, hogy az adózási képesség már csaknem teljesleg ki van merítve, Plener ur legújabb terve szerint is 70 milliónyi deficitet kell hitelezéssel, kölcsönrel pótolni megint azon összegben kívül, mely az államjavak eladásából, tehát az alapbirtok csökkentéséből foly be az állampénztárba.

Schmerling államminister alkotmányos rendszere a végén az államot egy oly költségbe vitte, mint maga a Bach-rendszer, a mely pedig legfőként éppen azért bukott meg, hogy egy évtized alatt Austriát pár milliárdnyi adósságra merítte.

Schmerling ur rendszere alatt nemhogy kiépült volna a pénzügy az absolutismus vesztegető rendszere alatti sebeket, de még mélyebben evődött be a betegség, holott ma az adó csaknem három akkora, mint volt Bach alatt.

S mi az, a mi Austriát mind mélyebben süllyesztí ez örvénybe? Mindenki tudja, hogy a hadsereg, burocracia és a Dispositions-fond; sokan gazdagodnak, sokan emelkednek, de a nép szegényedik és süllyed. E nehéz helyzetben gr. Vrines indítványa, valamint a közvéleménynél viszbangra talál, ugy valószínűleg a Reichsrath, sőt talán a kormány előtt sem tévesztendi el célját.

A „Botschafter“ és az adóreform.

II.

(S.) Hiába ölt a „Botschafter“ előkelő arczot és tett haragot, mintha volnának olyanok is, kik az adórendszeren eszközölnöd változtatásoktól visszadöbbennek; ilyen curiosumokat csakugyan diogenesi lámpával kellene keresni. Bizonyára nincs senki, a ki az adóügy rendezését ne óhajtáná, s egy gyökeres ebbeli átalakításnak, valamint szükségességétől, ugy sürgető voltától is teljesen áthatva ne lenne.

A nép, melynek vállal zsibbadnak, térdei roskadoznak a szokatlan terű alatt, fennen sürgeti, hogy annak egyik részétől megszabadíttassék. Ezzel, azt hisszük, nem fejezzük ki semminemű „provincialis egotismus“-t; a jelen helyzet nyomasztó voltát épp úgy érzik fen, mint alant, ugy centralista, mint dualista, foederalista, mint unio-nista körökben, Bécsben, Prágában és Linzben csakugy, mint Pesten, Zágrábban és Kolozsvárt, sőt még Nagy-Szebenben is.

De van egy tárgy, mely az adóügy rendezésénél csaknem fontosabb és sürgetőbb, minthogy annak alapját képezi, és ez: a közjogi kérdések rendezése, az ugynevezett alkotmányviszály kiegyenlítése; igénytelen felfogásunk szerint legalább az adóreformot rendszerreformnak kell megelőzni; mindaddig mig ez meg nem történik, az adóreform — bárhogy kereszteljük a gyermeket — tetemes adóemeléssel egyebet nem jelent; már pedig, hogy ez nem kívánatos, sőt még jóformán lehetlen is, abban nekünk maga a „Botschafter“ is igazat fog adni.

A tapasztalás megmutatta, mikép a lerakott alap sokkal gyöngébb, sem hogy az arra tervelt épületet megbirhatná, az itt alkalmazott nyelvzavar az ismételt provisoriumok palotáját megszilárdítani képes nem volt. A népek egy állandó és szilárd hajlékba vágyanak, mely őket a szél és eső viszontagságai, sőt még a nap tulságos visszelen is megvédje, s a régvárt nyugalomban részesítse.

Ósdiak nem vagyunk, a régi formák föltétlen visszaállítására nem vágyunk, hisz magunk tettük le az 1848-ban törvénybe ígatott nagyhorderejű társadalmi elvekben az elévülhetlen ezredéves alkotmányunk korszerű s minden érdekeket kibékítő tovább fejlesztésére megkívánható alapokat. Mindazonáltal, az adóreform tárgyalásának, sőt a — mint mondják — küszöbön álló közjogi ki-

egyenlítés előestéjén figyelemre méltónak, de még tanulságosnak is tartjuk a jelennek a multtali összehasonlítását a közöltségekre nézve, — mire vonatkozólag csak egy-két körülményt kívánunk felmutatni.

Minél műveltebb valamely állam — mondja a nemzetgazdasági tudomány — annál több szükségéi és költségei vannak; mi minél szegényebbek vagyunk, annál többet költünk, a nélkül, hogy akár szellemi, akár anyagi jóllétünk gyarapodnék. Mig saját zsirunkban megsültünk — mint mondani szokták — kevesebbet adunk ki; most, midőn vízzel is megfőzzük, csak legyen mit, bőkezűekké lettünk.

Vessünk csak egy pillantást az egykori és mostani közöltségek közt létező nagy különbségre.

1848 előtt a direct és némely indirecteknek nevezhető adókból, bányákból, kincstári uradalmakból stb. bevett összes országos jövedelem 4,521,111 ftira, a kiadások 1,250,742 ftira mentek, és így e mérsékelt bevétel nemcsak elegendő volt az államháztartás költségeinek fedezésére, hanem levonva a hadipénztárba évenként beszolgáltatni szokott egy millió forintot, 2,270,369 ft felesleget eredményezett, mely a birodalmi központi pénztárba folyt be.

Most, ha az 1,000,000 ftira számítható községi rovatalt is beszámítjuk, az erdélyi összes országos bevétel 1865-ben kb. 15 millió leud; mire nézve meg kell jegyeznünk, hogy az 1865-ki budget csak annyiban különbözik az 1864-ki-től, hogy Plener pénzügyminister a foadót 400,000 frtal kívánja szállítani, e helyett azonban, egy, három annyira menő egészen új jövedelmi, vagy a mint nevezi: osztály-adót akar behozni.

Tekintsük most a kiadások közti különbséget.

A mostani provisorium költsége nemcsak az 1848 előtti országos háztartási költségeket, hanem az 186%-diki reconstitutió megkezdett alkotmányos szervezet kiadásait is jóval meghaladja, s a b. Bach alatti absolutismus költségeinél alig egy pár frtal kevesebb. Ugyanis:

Mig az összes közigazgatás 1848 előtt 163,616 ftira került, mig az 186%-ki rövid alkotmányos korszakban, számba vevén a változott körülményeket s a tisztviselőknek adandó méltányosabb fizetéseket 590,000 frtan volt terelve, addig ugyane költségek a mostani provisorium alatt 1,114,920 ftira mennek. Bach alatt 1,172,812 frtot, következőleg csak 57,892 frtal tettek kevesebbet. A mostani politikai közigazgatás költségeihez kell még számítnunk az évenként 516,876 ftira kerülő rend- és csendőrséget.

A királyföldi (szász) hatóságok, melyek 1848 előtt csupán 23,786 ft évi általányt kaptak a tartományi pénztárból, az említett 1848-ki év előtt csak 73,786 ftira, most 176,524 ftira kerülnek.

A más törvényhatóságok közül vegyünk csak egyet, pl. Alsó-Fejérmegyét. Ennek összes pol. közigazgatási és törvénykezési költsége 1848 előtt 8475 ftira került pp-ben, hová egybiránt az irodai kellekek és rabtartási költségek nincsenek beszámítva. Most ugyane vármegye közigazgatása és törvénykezése, beleszámítva, de csak az ottani két törvényszékre nézve, az irodai, rabtartási és utazási évi általányt, 48,410 ftira kerül. Ide viszont nincsenek — mint már megjegyzők — beszámítva a közigazgatási irodai költségek, a közigazgatási tisztviselők tetemes összegekre menő napi díjjai és utazási költségei, a két törvényszék szállásbéréi stb.

Az igazságszolgáltatás költségeire nézve is nagyszerű a különbség. Ez 1848 előtt nem levén elválasztva a közigazgatástól, s annak költségei az utóbbiba be levén számítva, a nevezett közszolgálati ág országos kincstárnak csak 23,131 ftirnyi költséget okozott. Most, ide nem számítva a Bécsben még ezután felállítandó erdélyi legfőbb törvényszék költségeit, a királyi tábla, mely 1848 előtt 22,501 ft 50 krba került, jelenleg 52,210 frtot igényel, mihez még hozzá kell adni azon 22,067 ft 50 krt, mibe az ujjonnan felállított m.-vásárhelyi büntető törvényszék kerül. Az eddig szinten nem létezett szász feltörvényszék 22,000 ftira; az összes vármegyei és székely székbeli igaz-

ságszolgáltatás pedig 322,920 frtot vesz igénybe.

Az erdélyi pénzügyi hivatalok és pensionisták 1848 előtt 796,715 ftiba állottak, a jelen provisoriumban 1,231,020 ftiba állanak. A mit az adóbehajtása körül 1848 előtt 39 perceptor és 166 rectifactor 15,850 frtért tett, azt most 40 adóhivatal és inspectoratus 272,294 ft 36 1/2 krtért teszi meg. A közvetített adók ellenőrzése végett 42 pénzügyorségi tisztviselő és 1,144 pénzügyör (fináncz) létezik, s 405,750 ftiba kerül.

Egyáltalában megjegyezhető, hogy Erdélyben jelenleg van hivatalnok, szolgál.

Politikai, közigazgatási és igazságszolgáltatási	2,016	1,428
Pénzügyi, bányász, posta, erdőészeti és gazdasági	1,286	2,184
Katonai közigazgatási	51	15
Összesen:	3,353	3,627

S még hozzá tehetjük, hogy az 1848 utáni közöltségeket az azelőttiekhez hasonlítva, elmondhatni, hogy a centralisatio eszméje eddigelő valami 88 millióba került az erdélyi népeknek, a mivel most gazdagabbak volnánk, s a mely nagyszerű összeget, tömérdek gyümölcsöző és ez országgrész anyagi s közmívelődési felvirágzását eszközölő vállalatokba és közintézetekbe lehetett volna fektetni.

Végül: 1848 előtt kb. 2 millió ment, most 7—8 millió foly be az erdélyi jövedelmekből a birodalmi központi kincstárba.

Mindezekből kitetszik, hogy soknak, nagyon soknak kell történni, hogy a „Bfr“ szerint is szükséges egyensúly az állam háztartásában, valamint az egyes adófizetők erszényében is helyreálljon.

Megjegyzésre méltók még a „Botschafter“ cikkének végszavai. Nevezük lap az adóreform tárgyalásával a magyar országgyűlés egybehívását mar éppen nem akarja beárni. Reméli ugyan: „hogy ezen országgyűlés még ez év folytán egybe fog hívatni, s hogy a kiegyenlítés nehéz munkája gyorsan létrejövend; de nem éppen oly valószínű — ugymond — hogy az ebbeli munkálatok hosszúra fognak nyulni, és akkor egy oly sürgős ügy, minő az adóreform, melytől az egyensúly helyreállítása függ az állam háztartásában, s a melytől az egész birodalom anyagi jóllétének előmenetele van föltételezve, bizonytalan időre elhalasztassék? S még ki tudja teljes bizonyossággal létesül-e a kiegyenlítés. Quid tunc? Helyes-e a nép jóllétét a magyar országgyűlési alkudozások esélyétől tenni függővé, avagy az egész birodalom szenvedjen-e egyetlen ország (jó kis ország ez az egyetlen), egyetlen népfaj makacssága miatt? Ez annyit tenne, mint az egyetlen birodalom jó és bal sorsát a magyarische Partheiführerek kezébe adni, s három évi alkotmányos életünket megtagadni, mely alatt ugy is több fontos pénzügyi és politikai ügyeket intéztünk el a magyar képviselők részvétele nélkül, mivel sürgősek voltak stb.

A „Botschafter“-nek jólérsültésénél fogva okai lehetnek ily nyelven szólni a folyvást pengetett kiegyenlítés kiűsözében, — s aztán messze van még az a gr. Zichy újabb pohárköszöntésében kilátásba helyezett nyár közepe is; no de nem bocsátkozunk e combinatiok tárgyalásába, hanem inkább „letesszük a lantot, nyugodjék.“

Adakozás az erdélyi inségesek részére.

Alig hatott el a távolabb vidékekre a terméketlen év s elemi csapások híre, melyek a honfi buzgalom sietett a föle telhetőben megynitni a segély forrásait, s az alább közlendő levelek tolmácsolják azon nemes részvétet, mely a Királyhágón túlról is megküldé honfias adományát inséglátottaink balsorsának enyhítésére.

A legelső adomány, a mely onnan küldetett, özv. gr. Battyáni Lajosné ömlga küldeménye, melyet gróf Bethlen János ömltgához intézett következő levél tolmácsol:

Tisztelt barátom! Baththány Lajos özvegye, az én igen tisztelt anyósom, felszólítása folytán bártorkodom az ide mellékelte kétezer forintot oly ké-

részel megkülönböztetni, kegyeskedni ezen összeget, mely részint baráti uton egyesektől befolyt, részint pedig Károlyi Györgynél külföldön gyűjtésének eredménye — az erdélyi vizkárosult vidékek fölségelésére elfogadni, s barátaind közreműködésével elosztani, megjegyezvén, hogy nemsokára ismét fogunk hozzád folyamodni, s újabban begyűjtött segédletet kezéidbe szolgáltatni.

Mik után becsánatot kérek alkalmasankodásomért, s anyósom üdvözlését átadván, magam becses barátságodba ajánlván, hazafias üdvözlétem mellett maradtam tisztelő barátod és ázatos szolgál, Pesten, 1864. aug. 2 kán, váci-utca, Keglevics-ház.

Keglevics Béla.

A fenebbi adakozást azonnal újabb követte, a melynek forrását s mennyiségét a gróf Mikó Imre ő excljához intézett alábbi két levél világosítja fel.

Nagyméltóságú gróf! Károlyi Györgynél kezdeményezése folytán Olaszországban e tavaszszal egy bizottmány alakult, mely a múlt évi aszály miatt inségre jutott magyarok számára segélyadományokat gyűjtven, ezeknek első összege gyanánt 60,000 frankot küldött a feantisztelt grófné közbenjárása által Bathányi Lajos gróf úr kezébe, ki viszont minket alólrottakat bizott meg ezen összegnek a szükséghez mért legcélszerűbb elosztására.

Magyarország tisztamenti s bánási vidékeiret ezen évi bő termésre, a tavalyi inség által suttott lakosok első szükségéit meglehetősen fedezvén, figyelünk a haza kevésbé áldott részére s ezek közt különösen az elemi csapások által súlyosan látogatott Erdélyre fordult, — s ha maga az alkalom nem volna oly szomorú, mondhatnók ömmel ragadjuk meg azt: segélykezt nyújthatni a testvéreknék, mely a hazánkra tavaly nevezült csapást enyhíteni sietett s a hozzá menekülni kényszerülteknek rokoni indulattal hajlékot, munkát, kegyeret adott.

A testvéri viszonyosság érzetén kívül, melylyel az olasz bizottmány a mi pénzértékünk szerint 27,757 forintot tévő 60,000 frankot a részvét meleg szavai kíséretében átküldé, mi a haza és érdekegység szent kötelemétől vezérelve Excellentiádat, mint az erdélyi segély-bizottmány elnökét felkérni bátorokodunk, hogy az említett összegből kiszakított s ide mellélt 10,000 o. é. forintnak, a legnagyobb szükségét szenvedő erdélyiek közt leendő elosztása iránt, gróf Bethlen János és Tisza László urakkal, mint e czélra általank már felkérteikkel köszen intézkedni, minket ezen összeg vételéről egy (Bérczy Károlyhoz, Pest, scrivitár, 3. sz. címzendő) levélben megnyugtati.

Fogadja excellentiád hazafiai mély tiszteletünk öszinte kifejezését!

Pest, augusztus 26-kán, 1864.

B. Podmaniczky Frigyes.

Gr. Keglevics Béla.

B. Venekheim Béla.

Nagyméltóságú gróf!

Azon 60,000 frankból, melyet gróf Károlyi Györgynél ő nmlga közbenjárása folytán egy olaszországi bizottmány a magyarországi inséget szenvedők számára gyűjtött és küldött, s melynek elosztása a Venekheim Béla és Podmaniczky Frigyes bárókból és alólrottából alkotott hármas bizottmányra bizott: ufolag négyezer forintot oly kéreessel van szerencsém excellentiádnak átküldeni, hogy ezen összegnek az elemi csapások által legsúlyosabban látogatott erdélyiek közt elosztása iránt az elébbi módon intézkedni s a pénz vételéről a nyugtát Bérczy Károlyhoz (Pest, scrivitár, 3. sz.) megküldeni kegyeskedjék. Az ügy nyilvánossá tételét most már semmi sem gátolván, kérjük excellentiádat, hogy a kiosztásról szóló részletes tudósítást, a vett nyugtákkal együtt, nekünk megküldeni méltózzassék; mely tisztelettel excellentiádnak

Pest, december 14. 1864.

áázatos szolgálja

Keglevics Béla,

mint a hárm. bizottm. megbizottja.

A hazánkban a fenirt összeg kiosztására megbizott főurak, a megbízás értelmében intézkedtek az adomány szétosztásáról, s az alábbirt urakhoz a nevek után kimutatott összeget a következő levél, s illetőleg felszólítás mellett küldék ki.

Mintha csak a gondviselés az elemi csapásokat is azért becsánotta volna ránk a közelebbi években, hogy a Királyhágón innen és túl lakó népek emlékébe felfrissítse azon szorosabb kapesot, mely a két hazát összekötí s a testvéri szeretet lánczait még szorosabban fűzze; ugyanis:

1863-ban a Királyhágón túli aszály szülte inség nekünk tette köteleességünkbe testvéreinknek a nyomorságban segédkeztet nyújtani, s e hon polgárai vetekedve siettek illérellel, terményeikkel s vendégszeretettel tehetségüköz képest enyhíteni a nyomort; s 1864-ben már árvíz rombolta a Királyhágón innen fekvő terület egy részét, minek következtében többen honfitársaink közül érezhetőleg suttoltatva vannak, s im a Királyhágón túl lakó testvérek, férfiak és nők, sőt a haza kebelétől ez idő szerint távol levő honfiak és honleányok is megértye a gondviselés intó szózatát, sietnek az elemi csapások által kicsikart könnyeket letörteni.

Alólirtak szerencséseknék érzik magokat, a midőn a testvérboni adakozók által megbizotva, a közébe küldött összegnek a Királyhágón ineni elemi csapások által károsultak közt kiosztást eszközölhetik, s ez által a felebaráti s honi szeretet egy szép ténye hirdetői lehetnek!

Meg vagyunk gyűződve, miszerint senki nem teljesítne azon vidékben több készséggel s lelkiismeretesebb buzgalommal a segély kiosztását, mint . . . d, s ezért vagyunk bátrak . . . dat erre ezen soraink által felkérni.

Bárba a kezünkbe küldött összeg magában véve tetemes is, de a vidékekről bejött tudósítások bizonyossá tettek aról, miszerint ebből az elemi csapások által tett károkat csak részben is kárpótolni lehetetlen, s ennél fogva csak a leginkább suttolt helységeknek s azokban is csak a napi szükséggel küzdő honpolgároknak tartjuk lehetőnek ez összegből segélyt nyújtani valás s nemzetre való különbség nélkül, de kelő figyelembe véve azokat, kik a testvér honi szüköködők fölségelésében tetteff részt vettek, hogy így a kiosztandó segély a lehetőségig nagyobbacska összegekben maradvá, üdvösebb eredményű legyen.

Ezen elvekből kiadulva bátrak vagyunk . . . d kezébe az azon vidékbeni elemi csapások által legsúlyosabban károsult honpolgárok fölségelésére hatszáz öt o. ért frtot ide zárn.

Az ide zárt összeg vételéről kérjük . . . dat minket legottan tudósítani, megnyugtati egy gróf Mikó Imre vagy id. gr. Bethlen Jánoshoz Kolozsvárra címzendő nyugtával, addig is, míg a segélyből részesítendő egyesek nyugtáit felküldhetné.

Végre a kiosztást illetőleg bátrak vagyunk felkérni . . . dat, méltóztat barátiak közül kettőt maga mellé felkérve, azokkal egyetőlég intézkedni, a segélyzendő helységekkel s egyesekkel megértetni honnan jó a segély.

A midőn . . . dat a fennebbieket teljesítésére ismeretes bonfi buzgalomával fogva s a hozzáok viseltetendő barátságával fogva újból is felkérjük, magunkat barátságába ajánlván maradjunk sat.

Itt következik azoknak névsora, s az összegek mennyisége, a kikhez a mennyi a fentisztelet bizottság által szétküldetett.

I. Udvarhelyszékre:

- a) Gyárfás Domokos ur kezébe 1000 ft. o. é.
b) Ugron Lázár ur kezébe . . . 2400 " " "
c) Daniel Gábor ur kezébe . . . 360 " " "

II. Háromszékre:

- a) Gr. Kélnoki Dénes ur kezébe 745 " " "
b) Cseh Ignác ur kezébe . . . 1100 " " "
c) Szentiványi György ur kezébe 800 " " "
d) Székely Gergely ur kezébe 1000 " " "

III. Csikszékre:

- Mikó Antal ur kezébe . . . 1500 " " "

IV. Maroszelekre:

- Dózsa Elek ur kezébe . . . 3400 " " "

V. Alsó-Fehérmegyében:

- Zeyk Károly ur kezébe . . . 1000 " " "

VI. Küllőmegyében:

- Gr. Bethlen Farkas ur kezébe 2000 " " "

VII. Dedrád Széplak környékére:

- B. Bánffy János ur kezébe 695 " " "

Összeg: . . . 16,000 ft. o. é.

Hazai intézetek

Közlemény. Az erdélyi nemzeti színház részvényes és alapító tagjainak 1865. január 16 án tartott közgyűléséről:

Elnök gr. Mikó Imre ő nmlga a nem népes gyűlést következő elnöki beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt gyülekezet!

Midőn az országos színházi választmány e közgyűlést egybehivta, amaz egyesületi alapelvnek hódol, mely szerint azoknak, a kiknek anyagi segélyével valamely czél kivételére élünk, joga van tudni, hogy áldozatai mire fordítottak, azokkal a kiütözött czél érdekében minő siker eszközöltetett. A ki mások nevében tesz, s közvagyonnal sáfárodik, köteles arról számolni is.

A színházi országos választmány is egy nemzeti intézetet szolgál, sok jó honfi és honleány áldozatfíllerei sáfárának vallja magát. Közel két évtized óta intézi e választmány a kolozsvári nemzeti színház ügyeit; pirút volna önmaga előtt, ha csak egyszer tartania kell vala a színházi részvényes társulat tagjaival szemben lenni! Most vonakodnék e attól, midőn ma, hazánk fiai és leányainak nemes áldozatai által ez évet — ez intézet történetében, az első alapításon kívül, a legmaradandóbb tett emléke által örökített évet — zárja be e közgyűléssel? . . . Ez év eredményét, színházunk épületének a jelenkori színművészeti szükségek mai színvonalára emelésének megkezdését és félig végrehajtását van szerencsénk a tisztelt részvényes társulat közgyűlésének bemutatni, melynek előkészítésén évek óta gyakori lelki szorongás, új remény és viszonti csüggedezés között folyvást munkált a színházi országos választmány.

Számot akarunk adni tehát a multról s az imént lefolyt évről, és számba kívánjuk venni a jövőt, s a folyamatba indult év teendőit. Mindkét pontra nézve az elvi kérdéseket illetőleg — úgy hiszem — elegendően felvilágosította a közönséget azon alapos közlemény, mely nem rég egyik hazai lapban a színházi országos választmány egyik köztitelében álló tagjától megjelent. A mi a számok dolgát: a „volt” és „kiadatott”, valamint a „megmaradt” és „van” kérdéseket illeti, Ezekre nézve

a jegyzői hivatalos jelentés fog felvilágosítást nyújtani. Nekem legyen elég csak annyit mondanom ki, hogy ott, a hol ma vagyunk, színházunk belreformjaival megállanunk, befektetett pénzbeli, s bizonyosan szenvedendő tetemes erkölcsi kár nélkül nem lehet. Haladnunk kell, lassan és biztos számítással; de a haladás és az ezt feltételező újabb áldozat, a nemzeti becsült kérdése, oly kötelesség, mely alól minket semmi fel nem menthet. És én remélem is, hogy Erdély fiai és leányai ez alkalommal is következetesek lesznek magukhoz, e nemzeti intézetnek idővel a kor- és czélszerűség s jelenkori színművészeti szükségek mai színvonalára emelésében, annak, a mit oly szépen elkezdettek, tovább folytatásában és bevezetésében.

Nem használok buzdító szavakat, s a lelkesítés illetett és illető kifejezéseit. Nemzetünk is eljutott már a férfiasodás azon korába, midőn érdekeinket a hideg megfontolás utján belátván, tud is, akar is tenni érettök, s mint jóra való néphez illik, komoly határozottsággal fellépni védelmükre. Nem érttem azon irodalmi, művészeti, nemzetiségi és közműveltségi tekinteteket, melyek intve-intnek minket arra, hogy színházunk ügyét végleg megalapítsuk. De eszem s szívem egyaránt ösztönöznek nyiltan kimondanom, hogy én tul és innen az erdőn egy-egy jól rendezett magyar színház drámajátékiban s nemzeti dalműveiben a magyar nemzet szívének legéletrevalóbb és életadó dobbanásait halom. Tegyük ez intézetet nemzetivé nem csak belsőségben, de az által is, hogy legyen az mindnyájunk műve, oly mű, melyet a nemzetnek kicsinye, nagyja egyesített erővel alkotott, tartott fenn eddig, és most együtt alapított meg hosszú századokra!

Ezután a színházi választmányi jegyző Groisz Nándor a választmány mult évi közléséről szóló jegyzői jelentést olvasta fel, mely is tudásul vétetett és a közgyűlés egyhangulag elismerését nyilvánítja a választmány eddigi eljárásairól, s a nemzeti színtület ezutánra is a választmány ernyedetlen munkásságába és figyelmébe ajánlja. Ezzel a gyűlés eloszlott. A jegyzői részletes előterjesztést később adjuk.

Indítványok az erdélyi muzeum számára. Az erdélyi muzeum-egylet 1862-ki nov. 24. és 25-én tartott közgyűlése által elfogadott s kötelező erejűvé vált szabály követelése szerint bátor vagyok úgy az igazgató választmány, mint a közelebbi közgyűlés figyelmébe a következő indítványokat hirtalpig ajánlani:

1) Az egylet szabályainak 6 §-lye b. pontja értelmében, Évkönyvci III. dik kötetének befejezése után rendes havi közlönyt fog kiadni; melyben az egylet házi ügyei, a gyűjtemények számára tett adományok jegyzéke, eme gyűjteményeket illető felszólítások, rövidebb tartalmu tudományos közlemények s értekezések lennének közlendők. E közlöny az egylet minden tagjának ingyen, s ha az egylet a tagsági évi illetményeknek postai utánvétel utján való beszedését határozná el, a tagsági díj befizetéséről szóló nyugtával együtt ez alkalommal, vagy pedig — mi kívánatosabb — rendszeren havonként megküldendő.

2) E közlönyön kívül az évkönyvek is mindannyiszor kiadatnak, a hányszor az egylet tudományos gyűlésein felolvasott hosszabb értekezések egy-egy jókor kötetnyire felgyűlték.

E „Havi Közöny”, mely ingyen jutna az egyleti tagok kezébe ugy tudományi mint pénzügyi tekintetben csak hasznót fog az egylet számára hajtani, czéljait pedig hathatósan fogja előmozdítani. A tagnak ugyanis, ki az egyletnek, melyhez tartozik, szellemi működéséről csupán az Évkönyvekből — s miután ennek füzetei hosszabb időközökben jelennek meg — nagykésőre, a hirtalpokból pedig csak néha szokott értesülni, havonként leendő módja az egylet tevékenységéről a közlöny utján tudomást szerezni; havonként tudhatja a közlöny felszólításából, hogy mire van az egyletnek, a muzeum gyűjteményeinek még szüksége, mivel gyarapíthatja hatásköréhez mérten e gyűjtemény különböző osztályait stb. Egyébiránt is a tagsági ingyen-könyvilletmények, mint a tapasztalás bizonyítja, a tagok számát mindig szaporítják. E módal ugyanis sok oly tagot fog az egylet szerezni, kik csupán csak nemzeti becsületérzetből alig adnának évenként 5 frtot az egylet czéljaira. A 1/2 vagy 1 ívből álló havi füzetekre tett kiadás tehát busásan kamatozna ugy anyagi mint szellemi tekintetben.

3) a) A természetiek osztályának segédőre évenként rendszeren kiküldendő valamely vidék természetani tekintetben való megvizsgálására. Ez utazások által több czél lesz elérve; a mellett t. i., hogy hazánk különböző részei tudományi tekintetben évről évre ismeretesebbekké válnak, a természetiek osztályának gyűjteményei is meglepő arányban fognak a helyszínéről s avat. kezektől gyűjtött darabokkal szaporodni; e mellett az egylet kiküldöttje a muzeum gyűjteményeinek szaporítására becses összekötöttéseket létesíthet, értelmes gyűjtőket stb. nyerhet meg.

b) Hasonló czélból a régiség- és éremtárok is évenként kiküldendő.

A két ör, vagy ezek gátolatlása esetére más

* Fontosságánál fogva bizonynyal nem késett, határ a posta kissé lassan jára. Szerk.

e czélra megnyerendő szakférfiak utaztatá sára költségére évenként 3 400 frt utalványozandó.

4) A feliratos, vagy másnemű nagyobb emlékkövek elhelyezésére — ha ugyan egy diszesebb fedett csarnok nem is létesíthető — legalább egy igénytelen fedett szin építendő, mely ama becses műemlékeket a romlásától s a minden bizonynyal bekövetkező szétmálástól megóvja.

Indítványaimat a t. igazg. választmány figyelmébe teljes buzalommal ajánlom, mert nem kétlem, hogy indítványaim horderejét méltányolva, azokat saját hathatósabb ajánlata mellékletében fogja a közgyűlés elébe terjeszteni. Indítványaim létesítése nem tagadom jókora összeggel fogja az egylet költségvetésének kiadási tételeit szaporítani; tudom azt is, hogy a rendelkezés alatt álló pénzösszeg nem nagy: de az egylet czéljaira nézve mégis hasznosabb kis megerőtletéssel járó, de szellemi s még anyagi hasznót is hozó vállalatba ma becsánkozni, mint fillérező gazdálkodással holnap s azután még sokáig az elmulasztottak megszerzésével s helyreépítésével — ha ugyan már nem késő — vesződni, s vesződvé még jobban elmaradni.

Csicsó-Keresztur, 1865. januariusban.

Torma Károly.

Értesítés Alólirt főtanodai előjáróság tudatni kívánja az illetőkkel:

1) Erdemteljes 81 éves öreg pénztárnoka, tek. id. Jenei József ur saját kívánatára nyugalmobba lépven, helyette főtanodai pénztárnokká választottat s a méltóságos egyházi főtanács által is megérősítettett, itt Maros-Vásáhelyt lakó tek. Göldner Nándor ur.

2) Főlkérletnek mindazok, kiknek a főtanoda irányában tartozásuk van, hogy ezutání fizetéseiket a fennirt új pénztárnoknál tegyék, és a kamabátralékok folyamatban tarthatására a volt pénztárnoktól kaptott ntólós nyugtáikat haladéki nélkül mutatassák be vagy posta útján s másolában t. Göldner Nándor urnak küldjék meg; a különben megtörténhető zavarok kikerülése végett.

3) A jelen körülmények közt főtanodánk előjáróságának a kezére bizott tanintézet fenntarthatóságát feltételező kötelesség parancsolta, hogy a pénztárnoki utasításba igtassák a méltóság s egyházi főtanácsnak, azon 1823. 162 szám alatt kelt szabályozó reudeletét, miszerint: ha a pénztárnok elmulasztaná, bár csak is egy évi kamat lejárasa után, a hátralékok adósnak, mind a lejárt kamat, mind a tőke felvételése végett három hónap alatt való beperlését: a lejárt kamat kamatját sajátjából tartozik fizetni.

A m. vá. ár helyi ev. ref. főtanoda előjárósága.

Nemzeti színház. Jan. 10 én „Egy szegény ifju története” Feuillel drámája, mely első adása alkalmával Párisban mint tudjuk Eugenia eszárné szeméibe is könyvetek csalt, s a szerző azon kiintézetben részesült, hogy a eszárné előadás közben páholyába hivatván a szerzőt, a legmagasabb elérkezőnyültést személyesen adta tudtára. És valóban e szép dráma folytonosan érdeklí a közönséget még olyan gyöngöe előadással is, mint a minő a legközelebbi volt. A „könyv-adó” itt sem maradt el az érzékenyebbek részéről. Odíot valódi szellemét Mándoki csak helyenként bírta kiemelni, míg néhány szép jelenet nyomtalanul elveszett, vagy legalább nem hagyá a néző lelkeben azon benyomást, melyet máskor érzett. Rozsáné asszony (Margit) játékaról hasonlót mondhatunk. A mi öltözékét illeti megkell jegyeznünk, hogy különösen a romoknál nem találtak a helyzettel öszhangzónak. E jelenet nyáron történik, s így a fekete bársony lovag ruha nem czélszerű, még kevésbé illenek a fehér selyem czipők az ilyen séta lovagláshoz. A szerző a jelenetet egy szép regével köti össze, a pásztor fia a romok között lakó fehér asszonyról szól, kiről a néző azonnal tudja, hogy az senki más, mint éppen a gyakran oda sétáló Margit maga, kit a babonás fia a romok szellemének tart. E szerint tehát nemis fekete, még kevésbé nehéz bársony, hanem egyenesen fehér könnyű lovag ruha kell. Lehet, hogy nem nagy fontosságúnak tetszik ez öltözéki hiba, pedig az, különösen olyan színésznőnél mint Rozsáné, kinek csak akarnia kell, hogy tudja is a legapróbb részleteiben jól kezelni szerepét. Leroquet Gyulai ma is kitünőleg, művésziileg adta. A közönség baldoklási jelenetében háromszor hívá ki. Bevallat Szathmári sok, talán igen is sok könnyűséggel adá. Csak örvendeni tudunk ha a színész helyesen, találólóg tudja betölteni az apró hézagokat szerepén kívül is, de ha tulságos igénykezte, ha az tünik ki, hogy folytonosan magán akarja a néző figyelmét tartani. Már vesztett érdemből. Ujjfalusiné (Kelen) Boér (Lobeszin) sikerrel adták. És most emlékezzünk meg a társulat legfiatalabb tagjairól is. Ma egyszerre háromnak volt nagyobbacska szerepe, Ujjfalusi Gisella (Krisztina) Szász (Geston) és Szabó kandinak (Ivonnak) Az igyekezetet, a haladás méltányoljuk de leginkább ott, hol az a jövő reményével van öszekötve. A kis Ujjfalusi Gizella szerepét bátran, könnyűséggel sőt néhány szavánál marquirozva adta. Szászón már meglátszott, hogy könnyűséggel akar játszani, e jó akarat azonban csak akkor kivihető ha először helyesen fogjuk fel a szerepet, mert nem elég könnyen, feszletlenül beszélni, ha egyuttal nem tudjuk bebizonyítani, hogy értjük is a mit beszé-

lünk, s gondolkodtunk szereplőkön, hogy át tudjuk érezni is. Nem elég feszültenl mozogni, ha előbb nem tudunk helyesen megállani. A mi Szabót illeti, ma látnak legelőször nagyobb szerepben. A kis paraszt fiút elég könnyűség, s természetességgel adta, s így talán a legtöbb sikert aratta. A közönség jelenete után megápsolta. Szeretnők azonban ha e kiállítását nem magyarázná félre, hanem csupán annyit venné, a mennyi volt egy szerű hazdításnak.

Január 11 én Ujfalusi jutalmul „Törvénytelen véc” Hiader szép külföldi nyelven írt drámája. A czimszerepből Mándoki néhány jelenetében elég érdekes alakot csinált. A Beatrixali jelenete, s midőn lemond a koronáról, szépen sikerült. Máriát Ujfalusi asszony jó felfogás, s sok bensőséggel adá. Boérnél a királyné, Gyulainál Szapolyai, Boérnél Frangepán szerepe jó kezekben voltak. Szabó Pepi ismét drámai szerepben lépett fel, Frangepán Beatrixat adta, s így mi is megmaradunk régi állításunk mellett, dacára annak, hogy a zárdai jelenet szépen sikerült. A nagyszámu közönség jól fogadta a darabot a jutalmazottal együtt.

Január 12 kén a Human család hangversenyzett. A tér szűke miatt csak röviden emlékezhetünk meg e kedves gyermekekről, kik közül Olga kiváló tehetség. Alig hallottunk e korban erőteljesebb s kellemesebb hangot, melylyel a kis művésznő anynyi könnyűséggel énekel, hogy általánosan meglepte közönségünket. A Traviatából Alexandriánal énekeltek egy duettet. Ez utóbbinak hangja már sokkal fejlettebb (sokkal ifjabb is), de a testvére mellett jó szívvel elhallgatja a néző, kiknek bizonyára nincsenek követelése, a mint meglátja e kis gyereket. A hangversenyt megelőzte „Egy ur és egy asszonyság”, melyben Tőkés Emilia és Szathmári mulattatták a közönséget és „Choufleuri ur otthon lesz.” Közönség szép számmal.

Különfélék.

(Neerolog) A székely-udvarhelyi ev. ref. főtanodában a bülesészettan és az ő remek irodalom rendes tanára Magyarósi József fájdalommal jelenti forrón szeretett hü nejének Bőjthe Juliának, élete 58-ik, s boldog házasságuk 40-dik évében, hosszasan tartott lábfejadalom után, tavalyi dec. 28-án esti 9 órakor bekövetkezett gyászos halálát.

A megboldogult szép lelkületű nőnek porló részei a mult év végalkonyán tetteket le, egyszerű gyász beszéd után, örök nyugalomra a sz. udvarhelyi reformátusok sírkertjébe: a temetési tisztesség bevégezése ez év tavaszán történend meg, mikor emlékbeszéd fog tartani a sír szelén.

Béke porai fölött!!!

+ Beszéljünk legelőször is a legérdekesebb eseményről, a közelebről tartott nagy műkedvelői előadásról. Alig van város, hol aránylag oly szép műkedvelői erők tudnak a jótékony ezélokra összeállani, mint nálunk. E hangverseny alkalmával új-ból meggyőződhetünk arról. A közönség minden egyes darabot zajos lelkesedéssel fogadott, s a nőket virágokréttakkal tisztelte meg. A külön hirdetésekben sajnálkozással vette a közönség tudomásul, hogy m. Grass Szabó Camilla urnó elrekedvén, nem élvezheti a kellemes szép csengő hangot, melyet annyiszor tapsolt meg a maihoz hasonló lelkesedéssel. A vigjáték szintén szép sikerrel folyt le, a nők különösen feltűnő otthonosságukkal lepték meg a közönséget. A mi a rendezést illeti nem dicsérjük, dicsérje maga magát. A tiszta jövedelem meghaladja a 300 forintot, s így a kisdédóvó intézet ügye nyert legalább egy kis lendületet. A Szász Domokos erélye ez intézet kérdésénél talán a legtöbb kezesség. Hisszük, hogy nincs nagyon messze az idő, melyben megnyitása örömhírével lephetjük meg olvasóinkat.

+ Közelebbi számunkban irtuk, hogy Marosi ur „Henriette” című drámájában fog fellépni. E hírtünk oda igazítjuk ki, hogy nem a „Henriette”, hanem „Angolosan” című vigjátékban lép fel, mely Dalnoki Béni jutalmul fog előadni. „Tiz leánnyal.” E fellépést nagy érdekléssel várja a közönség.

+ Holnap Odry Lehel jutalmul „Nabuko”-t adják. Odry az első fellépéstől fogva olyan kedvence a közönségnek, hogy szüntelen halljuk az interpellatioikat, hogy az igazgatóság miért nem szerepelteti gyakrabban. Odry valóban méltó tárgya e közszertetnek. Kellemesebb, rokonszenvesebb hangot rég vagy talán nem is hallánk színpadunkon. Ha elakarnánk rontani egy meglepetést, elmondanók azt is, hogy az ifjúság emlékek akarja megtisztelni Odryt, így azonban hallgatunk.

+ Szamosújvári levelezőnkől a következő helyre igazítást vesszük: A „Korunk” ez évi 1-ső számában Szamosújvárról irt levélben az mondatik: „hogy a dec. 26-kán a szt. ferenciek temploma javára a műkedvelők által előadott „Czigány”-ból fenmaradó tiszta jövedelem alig egy néhány forint. Felhiva érzem magam e passus helyreigazítására, tudatva a t. szerkesztőséggel, hogy ezen néhány forint sokkal több, mint az eddig elő volt műkedvelői előadások jövedelme. Ugyanis a műkedvelők megkezdtek előadásait „Szeget szeggel”, melynek 80 ftt 64 krt tevő tiszta jövedelme a helybeli árva intézetnek adatott, azután

előadott az erzsébetvárosi vizkárosultak javára a „Külföldiek”, melynek 85 ftt 12 krt tevő tiszta jövedelme az erzsébetvárosi t. cz. tanácsnak elküldött. Ezt követte hasonlólag az árva intézet javára előadott „Mama”, melynek 136 ftt 88 krt tiszta jövedelme az árva intézet pénztárába szolgáltatott. A társalkodó könyvtára javára adott „Angolosan” tiszta jövedelme 82 ftt 29 krtban a társalkodó választmányának beszolgáltatott. Végre a szt. ferenciek temploma javára adatott „Czigány” jövedelmezett a költségek levonásával 145 ftt 77 krt. Ebből látható, hogy az eddig előadott 5 előadás jövedelmei közül az utolsó sokkal nagyobb, mint bármelyiké, habár egyiknél sem volt annyi kiadás, mint éppen ennél.

+ Ugyanesak onnét értesülünk, hogy a társalkodó könyvtára javára a farsang alatt két zártkörű táncvigalmat ad. A bementi díj 1 ftt 50 krt. E bálókra Salamon népzene társulata fog kirándulni. Az első vigalom e f. hó 25 kén, a második febr. 14-kén lesz. E bálók régi időtől fogva olyan jó hírből állanak, hogy még innét is sokan megszokták látogatni.

+ Dr. Nagel Emil ur szíveségéből a kolozsvári országos szemkórházban 1863/4 ki tanév tíz hónapjai alatt végbe ment orvosi működés eredményéről következő kimutatást adhatunk: October hó 6-tól kezdve július hó 15-éig 74 szembeteg (közülük 24 mind a két szemére tökéletesen vak) vétetett fel az intézetbe. Kibocsátáskor ötvenöt egyének látéhetősége helyre volt hozva, és a szemek épsége mi kívánni valót sem hagyott; tizenegy járult állapotnak örvendt; háromnál a félszem megmentőtt meg csak, és háromnál mind a két szem látékesége volt elveszve; végre két egyén a szünapok alatt utóorvoslás végett a Károli-kórházban időzött, és minthogy ezek is tökéletesen felgyógyultak, a gyógy-eredmény 68 esetben volt kedvező; 14 világtalan egyénnel végrehajtott szűrkehalog műtétele 13-zor volt szerencsés kimenetelű, a mint következők: Kiss Todoré, 40 éves nő Kisfaluból (Magyarország); Weinhold Gottlieb, 50 éves kolozsvári szabómester; Ferenczi Zsuzsa, özv. Pál Jánosné 58 éves kolozsvári varnő; Kajlán Mária, 34 éves saji sz. andrási pornő; Stán Stefan, 59 éves gerendi erdőpásztor; Dondos Péter, 40 éves cigány kovács N. Oklosról; Spineán Mária. 45 éves napszámosné Talmajárórol; Dávid Ferencz, 71 éves kolozsvári földmives; Pláviés Juon 63 éves ponori (Hátszegvidék) napszámos; Varga Márton, 72 éves bányabükki szegény; Kicsindán Todor, 53 éves dézsi özvegy nő; Rosenfeld Dávid, 62 éves küllővári izraelita. Az idei évvel a kolozsvári szemintézetnek tíz éves leynosa levén befejezve, érdekes leend a felvett és orvosolt betegek rövid statisztikai kimutatását közölni: 619 szembeteg vagy világtalan közül meggyógyult 382, lényeges javulásnak örvendt 107, míg 52 a Károli-kórházban teljes felülülést bevártá, és 77-nél a gyógy-siker nem volt elérhető. Végül pedig egy belsőnyavalyának lett áldozata. Ime minő áldásdús sikert lehet köszönni egy ilyen buzgó emberbarátnak. A tudor ur bizonyára nem szorult dicséretinkre, különben is a fenidézett számok legszebben beszélnek képessége mellett.

+ E f. hó 9-kén Pesten az akademia által tartott tudományos gyűlésen az osztály gyűlés tárgya: Szilágyi Ferencz l. tag előadása volt id. gr. Teleki Domokosnak a Hóra támadás történetét tárgyzó, a mult hetekben megjelent munkájáról. E előadó e munkát regényeszerű adatok s hibás hagyományok alapján készültnek állítja, s a szerinte legbiztosabb kütfők, t. i. hivatalos okmányok, különösen József császár több rendbeli „hand-billet”-jeivel igyekszik megczáfolni. Hivatalos okmányok segítségével siterül is neki egyes tényeket megvilágításban tüntetni föl, mások hiteleségét megindítani s több, addig nem ismert, érdekes adatot földeríteni; de mindez még nem jogosítja arra, hogy Teleki Domokos munkáját regénynek nevezze. Teleki Domokos nem a Szilágyi Ferencz megigazította vagy megczáfolta egyes tények alapjára fekteti az ítéletet, melylyel a Hóra-támadást kiséri, s a tanulságot, melyet belőle kivon, hanem általában a József-éle kormány összes eljárására, s nem is vádolja a kormányt, hogy közvetlen indítója lett volna a gyilkos zendülésnek, de igenis tulajdonít neki közvetett befolyást rá, de nemcsak a kormánynak, hanem például a nemességnek is. Ezt Gyulai Pál l. tag mindjárt a gyűlésben ki is emelte.

+ Ugyan e gyűlésre Torma Károly Tü. küli Imrének egy általa földezett naplóját 1676-ból másolat-an küldé meg. Valóban alig ismerünk tudósaink közt oly férfit, ki több lelkesedés s fáradsatlanabb buzgalommal gyűjtjené hazai történetünkhez az adatokat, mint Torma Károly. Ha régig tekintünk csak a muzeumunkba beküldött ajándékokra, a legérdekesebbek szebb része bizonyosan tőle van. Az említett naplót az akademia valószínűleg ki fogja adni.

+ A lapok most hirdetik, hogy Szemere Bertalanak megengedtetet a büntetlen hazatérhetés, s ma már halál hírével kell ezt egyszerre említenünk! A nagy tehetőség, az egykor oly zajosan ünnepelet férfianak nem teljesülhetett legutolsó vágya, hogy a hozzá száműzés, annyi küzdelés, szenvedés után hazájába pihenhesse ki magát, itt haljon meg övéi között. A párisi „Cor. H.” után a bécsi lapok írják, hogy Szemere Bertalan a napokban Párisban egy szelhdés következtében meghalt A „P. H.” a szomorú hírről szembe megjegyzi, hogy egy Párisból f. hó 2-ről Szemere közvetlen közeléből kelt magán levél Szemere betegnek mondja ugyan, de rosszulletét nem tünteti fel oly aggasztó színen.

— Főhivás. Irodalmunk kiűnőbb termékeinek terjedését lehetőség előmozdítani kívánván: tisztelttel tudatom mindazokkal, kik közbenjárómat a személyes utánjárásnál kényelmesebbnek tartják, hogy a „Budapesti Szemle” és „Koszu” előfizetési díjait (mindkettő egész évre 12 új ftt) s a „Kisfaludy társaság” pártolói illeteit (évenként 4 új ftt) Maros-Vásárhelyről és vidékéről — miként eddig, ugy ezután is — akárkiútól szívesen átveszem, s további fáradság és költség nélkül rendelkezésk helyére juttatom.

Maros-Vásárhelyt, jan. 9-kén 1865.

Szabó Sámuel, tanár.

Nyilvános számadás és köszönet.

A felállítandó kisdédóvoda javára folyó hó 13-án rendezett hangverseny és előadás bevételéről és kiadásairól kötelességemnek tartom a t. cz. közönség azon részét, mely azt a jótékony ezélránti tekintetből — fölemelt árak dacára is — oly kiűnő pártolásban részesíté, a következőkben értesíteni, melynek ellenörzésére Földesi Sándor bizottmányi tagtárs urat kértém fel:

1) Bevétel: 523 ftt 62 1/2 krt. Ez összegben a kiszabott hely-árakon felül adakoztak: dr. Meisner, Grün S., Cziriák J., Bogdán J., Balázs B., Demeter K. urak 1—1 fttot; Brassai S. ur 50 krt.

2) Kiadás: a) Follinus János szinigazgató urnak a színház átengedéseért 100 ftt; b) berezidézési s kiállítás költségek, melyekről a részletes kiadási jegyzékeket, számlákat és nyugtatványokat nálam bárki megtekintheti . . . 86 ftt 98 krt

Összesen 186 ftt 98 krt,

mely összeget levonva a bevételből,

marad tisztajövedelem . . . 336 ftt 64 1/2 krt.

Kedves kötelességemnek ösmerem továbbá legszívesebb köszönetemet nyilvánítani Arndt es. k. ezredes urnak, ki a es. k. zenekart díj nélkül engedte közreműködni; Stein János urnak, ki a színpalokat ingyen nyomatá ki; továbbá mindazon t. cz. urhölgyeknek, kisasszonyoknak, uraknak (nemvetek egyenként újra elősorolni feleslegesnek tartom), kik vagy személyesen közreműködni szívesek voltak, vagy bármely tekintetben a hangverseny és előadás létrejöttére tettegesen befolytak; s végre — kit legelőbb kell vala említenem — a t. cz. közönségnek kiűnő pártolását.

Kolozsvárt, jan. 15-kén 1865.

Szász Domokos *)

a kisdédóvoda felállítására kinevezett bizottmány elnöke.

Politikai hírek.

Austria. Bécs, jan. 10. Az „O. D. P.” írja: Midőn a porosz uralkodó háznak egy tagja induló fében van Bécsbe, látogatást teni, a két német nagy állam kabinetje nem a legjobb egyetértésben látszik lenni. A bécsi kabinet ugyanis még a mult hónap közepén jezyeket intézett Berlinbe melyben az öröklési kérdés megoldását sürgeti. Bismark eddigelő nem tartotta czélszerűnek ezen sürgönyre felelni, s azt mondják, hogy a berlini osztrák követ hasztalan tett több rendbeli kísérletet annak eszközzésére. Bismark mindenféle ügy alatt kerül a feleletet.

Bécsben nagyon nehezeltnek e kitérő eljárás miatt. A „Presse” közelebről egy diploma nyilatkozatát közölte, mely szerint Frigyes Károly hg. küldetésének ezélya az osztrák-porosz szövetség szorosabbá tétele. A „Leip. Zig.” legújabb számának egyik bécsi tudósításában ezen nézetek megerősítetnek, azon hozzáadással, hogy Poroszország kész lenne Olaszországban eshetőleg nyújtandó segély iránt igéreteket tenni; csakhogy Bécsben az efféle igéretekre nem sokat adtak, mert Poroszországnak 1859 óta követett magatartása sokkal frissebb emlékezetben van még, hogy sem hinni lehetne, miszerint Poroszország jószántából kész volna most arra, a mit akkor oly határozottan megtagadott.

Franciaország. Páris, jan. 8. Bismarck december 13-ról kelt sürgönye alkalmából a „Siécle” hozabb ezikeket irt melyben reményét nyilvánítja a német viszonyok bővebb kifejődése iránt. „A német bárányok — ugy mond — kénytelenek lesznek, szélsőségig zaklattatva valamely helyre kül protectio alá menekülni. A német szellem nem engedendi magát elnyomatni; Németország meg fog emlékezni történelmének nagy napjairól.”

A „Siécle” a rajnai szövetségre céloz. A titkos tanács első ülésében, melyben Napoleon herceg részt vett, s melyre a miniszterek is meghívtak, a decentralisatio kérdése forgott szóban. Kiemelték, hogy az eddigi rendszárványok ez irányban még távolról sem kielégítőek. Különösen szükkeges, hogy a megyei tanácsoknak több önállást kell adni, mert nem helyes, hogy e testületek fölött egészen a kormány uralkodék.

A dolgok állapota Spanyolországban nem igen tetszik a visszatért Cristina királynénak. A különben oly vallásos anya azt tapasztalja, hogy leánya nagyon halgat bizonyos clericalis tanácsadók sugalmazásaira. „Nagyon sütet színen látom Spanyolország jövendőjét — így nyilatkozott legközelebb is. Ezen mondatban ezélys van arra, hogy Spanyolországban előbb több forradalom üt ki.

A „Constitutionnel” saját levelezőinek tudósításai alapján azt mondja, hogy Bismark még korántsem mondott le bekelezési politikájáról. A berlini kabinet szándékát jellemző legújabb tettei közül elősorolja, hogy a schleswig-holsteini távirati vonalok kezelését porosz hivatalnokokra bizza, sok más hivatalnokot is mozdított el s poroszokat rakott helyökre, s főposta igazgatón is porosz nevezett ki Schleswig-Holsteinba. A hűségében átalánbán véve át van hatva a népség azon hittől, hogy nélem igen számíthat külségyre, s csak saját erélyével szegülhet Poroszország hódítási vágyainak ellen.

Páris, jan. 12. Vámbéry magyar utazó néhány nap előtt ide érkezett, s tegnap fogadta őt

*) A „Korunk” t. szerkesztőségét szívesen kérem e közlemény átvételére.

el a császár. — Az admirális tanács tiltakozik 33 hadihajónak lefegyverkezése ellen, a tábornagyok pedig a 10 gyalogezred elbocsátása ellen remonstrálnak.

Olaszország. Turini lapok írják, hogy dr. Albanese Siciliából Capreraba utazott felkérni Garibaldi, menne át Siciliába a sziget csilggedt kedélyét elhárítani. Attól tartanak, hogy ezt a tét-párt kizsákmányolja, felhasználva az itálianissimik elégedetlenségét, a hadsereg leszállítása miatt. Florenzben, Bolognában, Bresciában népgyűléseket tartanak.

A mióta Napoleon herceg a francia titkos tanácsba lépett, Turinből bírek szárnyalnak egy Ratazzi féle miniszterium alakulásáról. Ezen miniszteriumban részt vennének: Cialdini, Pepoli és Ricasoli is. Ratazzi hosszason értekezett Siénában Riccasolival. Ratazzi miniszteriuma újabb záloga lenne az Olasz- és Franciaország közti véd- és dacszövetségnek.

Rómában feltűnt azon körülmény, hogy a pápa indirecte megvonta az apostoli áldást Napoleon császártól. A francziák it mint határozottabban állíjják, hogy a conservatív Európának titkos ligája létezik Napoleon császár ellen, s már a pápára is gyakorolja befolyását. Andrea bibornok most Olaszország legnépszerűbb embere. Az encyclica megjelenése óta tartózkodás nélkül mondja ki nézetét s azt állítja, hogy a legtöbb olasz bibornok óhajja a kibékülést Olaszországgal, s nagyon roszaia a papság azon részének eljárását, a mely ellenzéket képez. Feltűnő abbéli, gyakran nyilvánított aggodalma, hogy ha a francia foglaló sereg kivonul Rómából, IX. Pius is oda hagyja Rómát. Közzelebb visszautazik Rómába s azután Nápolyba költözik, a hol állandóan fog lakni.

Németország. Berlin, jan. 12. A „Zeidler Corr.” ugy hallja, hogy az országgyűlési előterjesztések közt lesz a katonai póttörvény. Ugyane lap megbazudtolja azon hírt, mintha Austria kijelentette volna, hogy az örökösüdi kérdés megoldása előtt nem tartja tanácsosnak, a hercegegek Poroszországhoz viszonylatának taglalásába becsátkozni. Azon kérdést még nem penditette meg Berlinben Austria, hogy Olaszországban kitörendő háboru esetére hogyan fogná magát Poroszország tartani?

A „Voss. Zig.” érdekes dolgokat közöl Austria és Bajorország közötti alkudozásokról, a német triasra vonatkozólag. Ezen közlemények szerint Pfordten Austriahoz közeledni iparkodott, s e célból egy bizalmas minőségű diplomata ment Bécsbe a tért pihatolni. Azt beszélték, hogy osztrák miniszterekhez szóló levelekkel is el volt látva, melyekben Austrianak rendkívüli engedmények ígértettek, habhogy Poroszországtól e akarna szakadni. Bajorország és szövetségesei arra akarák magukat kötelezni, hogy Austrianak segítségére leszenek harci erőikkel, ha küllelenség által megtámadtatnák. Ez pedig a maga részéről ismerné el a triast, ha az Németországtól elválva külön állammá alkotná magát, és mondana le azon jogairól, melyekkel mint szövetségi tag a triassá alakulandó államokra vonatkozólag bír. Arra is köteleznie kellene magát Austrianak, hogy a trias államszövetséget kül veszály által fenyegetett helyzetben fegyveres kézzel oltalmazni fogja. — Az új viszony e szerint véd- és dacszövetség által peesételtetnek meg.

Amerika. Uj-York, dec. 26. Nagy feltűnést okoz Foot senatornak a richmondi congressusban mondott beszéde. A szónok keményen megroja a pénzügyi sáfárkodást, az államok jogait, a népszabadságot, megingató törvényhozási működést, melyek a szabad kormányrendszert katonai zsarnoksággal váltják fel, s az elégtelenséget fegyverhatalommal akarják elnémitani. A vitakozási szabadság és a szabadsájtó már is veszályban forog. A beszületes békére célozó javaslatok nem kell visszavetni. Beszéde végén kijelenti, hogy a congressusból kilép, mert mint szabad férfi és szabad polgárok képviselője nem kíván bilincsek között hozni törvényt és nem akar felelős lenni oly rendszabályokért, melyek titkos ilésekben hozatván, a lélek előtt utálatosak, az értelem előtt kárhuzatosak.

Ujabb. A bécsi „Presse” ismerteti a dec. 13-ki porosz és a dec. 21-ki osztrák sürgönyöket, melyek az elbei hercegségek ügyében váltattak. Az első fölleplezi ama nyilvános titkot, miszerint Bismarck ur annectálni akar, mert ezt kívánja Németország érdeke s e mellett az Austria érdekeinek sem ártalmas. Mensdorff grót is a német érdeket helyezi előtérbe, de utal egyuttal Austria azon nyilatkozatára, hogy az annexio-ba csak egy egyezhetik, ha ennek fejébe hason értékű német terület jut Austrianak.

— Berlin, jan. 14. Az országgyűlés megnyílt. A trónbeszéd fölemlíti a diadalmas háborút, az egyesült hadseregek vitézségét s köszönetet mond a korona részéről, a haza nevében.

— Lemberg, jan. 14. A „Gazeta Narodowa” jelenti, hogy felsőbb utasítás folytán a nemzeti adófizetése miatt támasztott politikai perek, ugy az orosz fogságból visszszajított egyének elleniek is megszüntettetnek, az utóbbiak tartózkodási helyeikre küldetnek.

— H a m b u r g, jan. 13. A „Börsenhalle” azon körülményből, hogy Frigyes Károly hget Moltke tábornoksegéd kíséri, arra következtet, hogy a herceg katonai küldetésben megy Bécsbe.

Páris, jan. 13. A kormány ellen ismét több püspök foglalt ellenzéki állást; a monlorisi püspök meghagyta a megyéjebeli papoknak az encyclica terjesztését. A „Constitutionnel” folyvást közöl cikkeket az ellenzégülő püspökök ellen. A harcz tehát kezdetét vette a francia kormány és az ultramontan főpapság között.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DANIEL.

BÉCSI BÖRZE január. 10-kén 1865.

Table with columns for 'Államadóság', 'Elsőbbségi kötvények', 'Részvények', 'Zálogvelek', 'Földtelehermentesítési kötelezvények', 'Sorsjegyek', and 'Pénznekem'. It lists various financial instruments and their market values.

Á t n é z é s e

a kolozsvári levél- és szekérposta indulásának érkezésének

Indul a levélposta: Magyarhonba és külföldre naponként déli 12 órakor. Szabolcs, Brassó, Oláhországba naponként d. u. 5 órakor. Maros-Vásárhely felé naponként d. u. 5 órakor.

Erkezik a levélposta: Magyarhon- és külföldről, névszeint: Bécsből, Pestről, Kassáról, Szegedről, Temesvárról, Aradról, N. Váradról naponként 2-3 óra tájban.

A szekérposta indul: Bécs, Pest és Nagy-Várad felé naponként déli 12 órakor. Szabolcs és Brassóba stb. naponként d. u. 5 órakor.

A szekérposta érkezik: Bécs, Pest és Nagy-Váradról naponként d. u. 2-3 óra közt. Szabolcs és Brassóba naponként reggeli 8-9 óra közt.

A Biasini gyorskocsi indul:

Kolozsvárról Nagy-Váradra vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton déli 11 órakor. Nagy-Váradról Kolozsvárra, hétfőn, szerdán, pénteken, vasárnap, a vonat érkezte után. — Szállítási díj 8 ft 40 kr.

Alsó ausztr. mérő: vagy is két nagy véka. Tiszta búza, Rozs, Árpa, Zab, Török-búza, Marhahús tonfa.

Table showing market prices for various goods like wheat, rye, barley, and meat. Columns include 'Tiszta búza', 'Rozs', 'Árpa', 'Zab', 'Török-búza', and 'Marhahús tonfa'.

Gabonaár Kolozsvárt jan. 12-kén 1865. (Bécsi mérője osztrák értékben.) Tisztabúza 2 ft 60 kr. Eleggébúza 2 ft — kr. Rozs 1 ft 25 kr.

H I R D E T É S E K.

NYELVI HÍVATALOS.

Alólról tisztelettel jelenti a nagyérdemű t. ez. helyi és vidéki közönségnek, miszerint a rébai Khudy József ökösköket illető, s a katonai fő-örhely mellett nagypiaci kszéletes levő „Egyszarvúhoz” címzett gyógyszer-tartát az 1865-dik év januárhó 1-től kezdőleg több évekre hasznosbérbe kivevte.

ENGEL JÓZSEF, hit. gyógyszerész.

Kolozsvári nagy Naptár 1865-dik évre.

Szerkesztette K. PAPP MIKLOS. Ára 1 ft o. ért.

A kis Andor és Zoltán könyve. Elemi magyar Olvasókönyv. Mindkét nemű népiskolák I-ső és II-dik osztályainak számára írta Pánczél Ferencz. Tizenkét csinos fametszettel. Ára kemény kötésben 50 kr.

Képek a hazai történelemből. Ifjúság számára. Szerkeszté Táncoz János. Ára 50 kr. Díszkiadás, hat színezett képpel. 1 ft 60 kr o. é.

Bock E. K. D-or. Az egészség négy könyve. A magyarnép szükségéhez alkalmazva, számos fametszettel: I. kötet. Az egészséges ember testi mivolta. II. kötet. A testi egészség fenntartása. III. kötet. A beteg test ápolása. IV. kötet. Az ember szaporodása. 4 kötet ára 5 ft.

A vegytan iskolája. Dr. Stöckhardt után dolgozta Berde Áron természet-tudományok tanára és a magy. tud. akademia I. tagja. Második átdolgozott kiadás. Ára 2 ft o. ért.

Első kötet. Az egész tanfolyam első és második könyve. Ára 1 ft 40 kr.

Magyar-német képes ABCZE fekete képekkel 20 kr., színezett képekkel 50 kr.

!!! 48 ft helyett CSAK 12 ft !!! D-or C. A. Wunderlich, Handbuch der PATHOLOGIE und THE-RAPIE. 2-te vermehrte Aufl. 4 Bände 12 fl. ö. W.

Tíz leány és egy férj sem. Operette Suppé-tól. Potpourri 1 ft 32 kr. Francia négyes, Pischingertől — 60 kr.

Polka, Wittetől — 40 kr.

„Elorzott végrendeletek” Regény. Irta L. BODOR LASZLÓ. Ára 1 ft 20 kr. oszt. ért.

Erdély a rómainak alatt. Kütfök nyomán írta Wass József, kegyes szerzetbeli áldor, gymnasiumi tanár, s a magyar tudományos akademia levelező tagja.

Az Általános POLGÁRI TÖRVÉNYKÖNYV II-dik füzeté mint ez jelenleg Erdélyben érvényes; minden a legújabb időkig megjelent és még hatályban levő utólagos rendeletekkel, felvilágosító és utasító jegyzetekkel ellátva.

Irta Hilib HALLER KÁROLY, a kolozsvári kir. jogakademiai az által. polg. törvénykönyv, váltó- és kereskedelmijog, csöndtartás és az általános bányatörv. h. tanára; az igazságügyi elmél. államvizsgálati bizottság tagja.

Egy füzet ára 1 ft 30 kr oszt. értékben.

Történelmi gyöngyök. Gyűjtés betűrendes sorba raká Kiss Mihály, unitárius esperes és árkosipap. Ára kemény kötésben 1 ft 60 kr.

IZIDORA DALAIKOL. A kolozsvári jótékony nő-egylet javára. Ára 60 kr. Diszkiadás 1 ft 60 kr.

A Kosztolányi hölgyek. Történelmi regény, két kötetben. Irta P. Szathmáry Károly. Ára 2 forint o. ért.

Kelet tündérvilága vagy Száif Züllizán szultán. Arab rege. Aly bey után fordította Orbán Balázs. Két rész egy kötetben köve 2 ft. Diszkiadás, 4 nyomott képpel, 3 ft.

Szünnap kirándulás Erdély nyugoti hegyei közé. Honuk ifjúsága számára. Irta Ömpolyi. Öt tájképpel. Ára 60 kr o. é.

Róma és a római birodalom története. Lamé Fleury után magyarítá Szabó György, tanár. Két rész két kötetben 2 ft.

Elv és előtétel. Regény a magyar társadalomból. Irta Halmágyi Sándor. Ára 1 ft 80 kr.

Hasznobéri hirdetés.

Barta Domokosnak, Kolozsvártól 2 órányi távolságra eső Pata helységében és határán fekvő belső telke, lakházzal és más épületekkel, s aránylagos koresma joggal, mintegy 115-120 hold tagosított szántó és kaszálóval, szinte kevés erdőbeli joggal, 1865 Szentgyörgy naptól 3 évre bérbe adandó. Ertekezhetni iránta Kolozsvárt bites ügyvéd Csulak Dániellel — óvárban 230 számú házban, vagy külső szappanyutczában ügyvéd Makó féle 9 sz. házban lakó tulajdonos Bartha Domokossal, akár T. Tollas Károly urral.

Hasznobéri hirdetés.

225 holdból álló jószág, udvarházzal, gazdasági épületekkel, terjedelmes kertekkel, luczernással, Szamosváltól 3 órányira a Marosvásárhelyre vezető országút mellett Noszoly helységében hasznobérbe kiadó. Ertekezhetni a hasznobéri feltételek iránt Kolozsvárt belső-középutczá 459 sz. alatt özv. Schilling Jánosnéval.

Nyilvános köszönet.

Alólirott felhiva érzi magát a HUNGARIA

biztosító-banknak nyilvános köszönetet szavazni, azon pontos és gyors eljárásáért, melyet a bank, a nála biztosítva volt széna tüzvéss által történt károm kifizetésében gyakorolt. Rossmann Jankó, Hidalmáson.

Nem kell többé esukanáj-olaj!

GRIMALDI és TÁRSÁ, párisi gyógyszerésztől, rue de la Fenilleade 7. sz.

A párisi főkörodo-orvosok bizonyítása szerint, a mely több egyetem mutatónyában és kísérletében látható, e szörp legnagyobb sikerre alkalmatokat a csuka májólaj helyett, a melyet jóval felülmúlja. Gyógyít mellettségeket, skrofulát, vér-vizkót, a bőr halványt és zsibbadását, égvagy-bányát, s veresítés által erősíti a szervezetet. Szóval a legjobb tisztítószert. Sőt meg fogja el a beleket s a gyomort, mint a hamuszir és vas-jod s nagy sikerrel használtatik gyermeknek is, a kik mirigyben szenvednek. Dr. Cazenave a párisi St. Louis kórházól külföldön ajánlja borbétegeknek. Kapható az osztrákbirodalom minden nevezetesebb gyógyszerházban.

Kolozsvárt: WOLFF J. gyógyszerházban kapható.

Eladó ház.

A külmonostor utcában 173 és 174 sz. alatti telek, a rajta lévő épületekkel együtt, szabad kézből örök áron eladó.

Ertekezhetni a tulajdonosnővel a fent-írt szám alatt.

Tökéletes végeladás.

A postával szembe gróf Rhédei János-ház alatti szeglet boltban lévő FÉRFI BÚHA RAKTÁRBAN találtató mindennemű kész férfi ruhák a beszerzési árnál jóval alább készpénzen eladotnak, még pedig: Briszol mellények 2 ft 50 krtól 4 ftig. Briszol nadrágok 5 fttől 10 ftig. Markó zsekek 9 fttől 18 ftig. Pen-vien Állak 14 fttől 24 ftig. Téli prémes budák 18 fttől 50 ftig. Bankbúrok 16 fttől 25 ftig. Kolozsvárt, januárhó, 1865.

HUNGARIA biztosítobank.

A Pozsonyban megalakult Hungaria biztosítobank alólról ügynöksége ezenel közfudomással teszi, hogy ezen hazai biztosító-intézet működését, egyelőre a tűzkár elleni biztosítási téren már megkezdődő, a nagyérdemű közönségnek ezenel felajánlja szolgáltatását biztosítások eszközésére.

TÜZKÁROK ELLEN

és pedig minden néven nevezendő épületekre, butorokra, gépekre áruk és gabnakészletekre, valamint marha, fa, széna, szalma és más ilyenemű tárgyakra a megállapított, elfogadható és tájékozás végett mindenkor megtekinthető feltételek mellett.

A mezői termények, legyének azok a mezők, vagy csütörökben, tetszés szerinti időre és a legelősebb idő mellett biztosíthatók.

Épületek rendszeren egy évre lesznek biztosítva, a ki azonban több évre biztosít, a biztosítás tartamához arányosított díjlekedésben részesül.

Tűzkárok, vagy a biztosított épületeken történt megrongálások, melyek a segítség alkalmával történnek, avagy mentési költségek, a káreset megállapítása után azonnal kifizetnek. Egyáltalában ezen hazai, új biztosító-intézet az által megalapított intézvényeknél fogva, a nagyérdemű közönséget minden lehető kedvezményben részesítendő.

Az intézetnek 3,000,000 osztr. é. ft-ból képzendő biztosítéka, a biztosító feleknek megnyugtató kezeséget nyújt arra, hogy a társaság elvállal kötelezet segeit lehető leggyorsabban teljesítendő.

A „HUNGARIA” biztosítobank főügynöksége Kohn Sándor.

SITEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt, Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelyt, Dobray Nándornál S. Udvarhelyt, Bartha Domokosnál S. Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban kapható:

A Hora-támadás története.

Irta id. gróf Teleki Domokos. Ára 1 ft 80 kr. oszt. ért.

A Girondiak története.

Irta Lamartine A., fordította Jánosi Ferencz. Az egész munka 10 kötetben fog megjelenni, minden kötet ára 1 ft. A két első kötet már megjelent.

A magyar korona országainak rövid földrajza, népiszólások s általában elemi osztályok használatára írta F. Szabó Sámuel tanár. III-dik kiadás. Ára füve 28 kr. Kemény kötésben térképpel 65 kr.

„Osztrák postaügy” kézikönyve. Irta Reisenhoffer Rudolf, es. kir. postaigazgatósági fogalmazó. Ára e 20 ivre terjedő 8-adrét alakú kötetnek 2 ft o. ért.